

Orientering om indberetning, respondentbyrde og datakilder til Danmarks Statistik i 2020 og 2021

Kære medlemmer af Danmarks Statistiks Indberetterudvalg

Som for alle firmaer, organisationer og myndigheder blev Danmarks Statistiks (DST) opgaveløsning i 2020 markant påvirket af COVID-19. Det medførte et stop for fysiske møder, og et øget pres på driften, da arbejdet med ca. ½ mio. indberetninger og supporten til virksomhederne i stort omfang skulle løses som distancearbejde. Det gav også ændrede prioriteter i udviklingsprojekterne, hvor ikke mindst arbejdet med eksperimentel, Covid-relateret statistik blev en succesfuld, men også krævende aktivitet, jf. <https://www.dst.dk/da/Statistik/eksperimentel-statistik-covid-19>.

En af konsekvenserne blev, at vi desværre ikke fik holdt møder med jer, hvilket vi beklager. Som en lille erstatning får I her en kort skriftlig orientering om nogle større aktuelle forhold. I er velkomne til at kontakte os, hvis I har brug for uddybning, og ellers ser vi frem til at genoptage et aktivt samarbejde i 2021. Vi planlægger at holde et møde i maj 2021 – forhåbentlig som et fysisk møde; alternativt vil det blive virtuelt.

DSTs approach til virksomhedsindberetning under COVID

Lempelig rykkerpolitik
under COVID

I lyset af de meget vanskelige vilkår for mange brancher i 2020, herunder de politisk besluttede restriktioner, har DST på den ene side ført en mere lempelig rykkerpolitik. På den anden har aktuel og robust viden om økonomien aldrig været vigtigere – både på makroniveau og for de hårdest ramte brancher. I det lys er det positivt, at vi har kunne fastholde virksomhedernes motivation ift. indberetning og kun har oplevet en mindre nedgang i svarprocenterne.

Intrastat

I respondentbyrdesammenhæng er Intrastat afgørende vigtig, og som bekendt er betydelige lettelser på vej. I den sidste del af 2020 har hovedfokus være på tilpasninger ift. Brexit og på moderniseringen af Intrastat. I december blev der sendt et nyhedsbrev til indberetterne med information om indberetning til Intrastat i forbindelse med Brexit og om frivillig indberetning af nye variable i 2021.

Brexit Den 31. dec. 2020 udløber overgangsordningen mellem EU og Storbritannien. Derefter vil Nordirland fortsat være tilknyttet EU's toldunion og indre marked, mens det ikke vil være tilfældet for det øvrige Storbritannien (England, Skotland og Wales). Handel med Nordirland skal fra 2021 indberettes til Intrastat med den nye landekode XI/xi. Handel med det øvrige Storbritannien vil være omfattet af toldsystemerne og skal ikke længere indberettes til Intrastat.

Modernisering af Intrastat Som led i moderniseringen af Intrastat bliver det fra 2022 obligatorisk at indberette to nye variable til Intrastat eksport: varens oprindelsesland og varemodtagers momsnummer. For at give mulighed for at forberede sig på de nye

krav bliver det fra januar 2021 muligt at indberette de nye variable frivilligt. Det er dog ikke alle nuværende eksportører, der skal indberette flere oplysninger. Moderniseringen indebærer, at omkring 1.000 eksportører, som p.t. indberetter til Intrastat, vil blive fritaget for indberetning. Forventningen er, at alle virksomheder med EU eksport over 12 mio. kr. årligt også skal indberette til Intrastat i 2022. Virksomheder med EU eksport under 7 mio. kr. ventes omvendt at blive fritaget. Den endelige tærskel for, hvem der skal indberette til Intrastat eksport i 2022, vil blive fastsat og meldt ud i september 2021. Yderligere information om moderniseringen af Intrastat kan findes på www.dst.dk/nyIntrastat.

Længere indberetningsfrist Siden sidste møde har vi implementeret mulighed for, at mindre indberettere, som også er månedsindberettere til moms, kan indberette til Intrastat med den samme (dvs. senere) frist som gælder for deres momsindberetning, hvilket mange har benyttet sig af.

Udvalgte resultater siden sidst

- Arbejdet skrider fremad med at give flere indberetningsløsninger/blanketter på virk.dk responsivt design, så de kan bruges fra mobile devices samt at give direkte linkadgang (dvs. uden NemID) til korte indberetninger. Det gælder fx indberetning til konjunkturbarometrene, detailomsætningsindekset, samt udvalgte statistikker på landbrugsområdet. Dette arbejde fortsætter i 2021.
- Det samme gælder for den store omlægning af de nuværende virk-blanketter fra Microsoft Infopath teknologien til Blaise. Det er en meget stor omlægning, som vil være blandt DSTs vigtigste projekter frem til primo 2023.
- Virksomhedernes forventede omtrentlige tidsforbrug til at gennemføre en indberetning bliver nu oplyst på oplysningssiderne for de enkelte indberetninger, jf. <https://www.dst.dk/da/Indberet/oplysningssider>, og vi har etableret det såkaldte 'Overblik på MitVirk', så virksomhederne har nemt overblik over, 'hvad de skal indberette til hvornår'.
- Vi har udviklet en digital selvbetjeningsløsning til virksomheder, der har behov for længere frist til indberetning. Den kan anvendes for alle skema-baserede statistikker i Danmarks Statistiks centrale erhvervsindberetning. I 2021 vil vi udbrede kendskabet til løsningen og tilbyde assisteret digital selvbetjening til virksomheder, der anmoder om fristudsættelse via telefon-support.
- Der er gennemført en proof of concept ift. mulighed for at automatisere indberetningen til hhv. Detailhandlens omsætning og Godstransport med lastbiler baseret på oplysninger, som allerede findes i virksomhedernes interne systemer. Begge analyser har vist, at dette vil være teknisk muligt - dels på grund af ny teknologi og dels fordi systemerne i dag er online og forberedt til at udveksle oplysninger med andre systemer.
- Ift. Detailhandlens omsætning er der imidlertid ikke en business case i det for leverandørerne af økonomisystemerne, da målgruppen af statistikindberettere er for lille. En løsning kan derfor være, at DST selv udvikler en løsning, hvor indberetterne kan autorisere DST til at hente op-

lysningerne fra virksomhedernes systemer. Dette forudsætter dog tilgang af ny finansiering.

- Ift. Godstransport med lastbiler er en løsning under udvikling, som forventes gradvist at kunne testes hos udvalgte vognmænd. Business casen for automatiseret dataopsamling er i dette tilfælde generering af en benchmark rapport, som fortæller vognmanden, hvor effektivt lastbilflåden opererer. Løsningen er beskrevet på www.dst.dk/gods - automatisk indberetning. Løsningen vil blive præsenteret på et kommende møde i Indberetterudvalget.
- Projektet om Automatisk Erhvervsrapportering (AER) under den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi blev afsluttet i 2020. I projektet, som blev gennemført sammen med Erhvervsstyrelsen og SKAT, blev det bl.a. undersøgt, om indberetninger til Regnskabsstatistikken for private byerhverv for de mindre virksomheder kan erstattes af indsamlet data (kontoplan og balance), som hentes direkte fra virksomhedernes regnskabssystemer. Ideen er så at anvende en machine learning algoritme til på baggrund af verificeret data at danne indberetningen. Resultaterne er lovende, og DST ser et klart potentiale i en sådan løsning, som dog vil kræve ekstra finansiering at etablere. Indtil videre afhjælpes de mindre virksomheders indberetningsbyrde til denne statistik ved, at det fortsat er muligt at indsende et internt regnskab, hvorfra DST udleder de oplysninger, der skal bruges til indberetningen.
- Vi startede op på projektet om omlægning af vores digitale breve til virksomhederne til html. Vi har dog ikke fundet en løsning, som giver den nødvendige rationalisering, og pga. mere presserende opgaver er opgaven p.t. på stand-by.

Udvalgte punkter fra Arbejdsplan 2021

I har tidligere modtaget udkast til DSTs Arbejdsplan for 2021 i høring - jeg skal beklage, at fristen for kommentarer var ret kort i år. Arbejdsplanen er nu besluttet af DSTs bestyrelse, og ud over ovennævnte fortsættende aktiviteter vil vi bl.a. arbejde med følgende opgaver:

- Filindberetningssystemet IDEP anvendes pt. til dataindsamling på fem skemabaserede statistikker, og ca. halvdelen af alle erhvervsindberetninger til DST modtages via IDEP. Vi vil i 2021 udvikle en enklere brugergrænseflade, hvor indberettere kan gå direkte fra anmodning til indberetning. Den nye indgang vil gøre det lettere for nuværende brugere og muliggøre udbredelse af indberetning til flere statistikområder.
- Scannerdata og skibspositionsdata er eksempler på nye datakilder, som i dag indgår i statistikproduktionen. Det arbejde fortsætter med forøget styrke med inddragelsen af nye datatyper, som fx smart-meter data, aggreret mobiltelefondata til statistik om befolkningens bevægelser og webscraping til statistikken om ledige stillinger.
- Der arbejdes på at udvikle en ny prisstatistik for andelsboliger, baseret på prisoplysninger til indberetningssystemet andelsboliginform.dk, som drives af Trafik-, Bygge og Boligstyrelsen.

- Arbejdet med at udvikle en selvstændig, kvartalsvis huslejestatistik fortsætter. Der er indgået samarbejde med Ejendom Danmark om dataleverancer af huslejeoplysninger for private udlejningsboliger, så hele boligudlejningsmarkedet dækkes af nye datakilder.
- Privates udlejning af egen bolig eller værelser er blevet en væsentlig overnatningsform for turister. Derfor er det en prioriteret opgave for DST at kunne måle udbredelsen og omfanget af denne overnatningsform. Vi forventer at modtage nationale testdata fra SKAT samt aggregerede data fra de største deleøkonomiske platforme via Eurostat.

Øvrige opfølgingspunkter

Vi har nogle opfølgingspunkter, som vi gerne vil hanke op i sammen med jer:

- Sammen med Erhvervsstyrelsen vil vi gerne tage tråden op mht. at præsentere arbejdet med at implementere byrdelettelserne på Intrastat-området for Erhvervslivets EU- og Regelforum – også gerne på et virtuelt møde.
- Hvis der fortsat er interesse for det fra Dansk Byggeri vil vi også gerne vende tilbage til idéen om et møde med en byggevirksomhed ift. bedre at forstå branchens udfordringer og behov ift. indberetning til DST.
- Tilsvarende gælder ift. muligheder for samarbejde med SEGES og akademia om nyttiggørelse af nye datakilder og dataflows på jordbrugsområdet – fx fra maskiner, der bruges ifm. præcisionslandbrug. Under COVID har DST opnået gode erfaringer med at tage sådanne kilder i brug på andre områder, og såfremt forudsætningerne er til stede vil vi meget gerne søge byrdelettelser ved at udvide brugen til nye områder.
- Arbejdet i EU-regi om udvidet dækning og dataindsamling til lønstatistikken skrider fremad. DST arbejder for at minimere byrdeforøgelser, men vi står desværre alene med synspunkterne, så det er en svær kamp.

Med venlig hilsen

Hanne-Pernille Stax og
Søren Schiønning Andersen